

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	14. december 2000

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Forskningsministeriets grundnotat vedr. Kommissionens meddelelse: "Realiseringen af det europæiske forskningsrum: Retningslinjer for EU's indsats inden for forskning (2002-2006)", KOM (2000) 612 endelig udgave.

Forskningsministeriet

Bredgade 43

1260 København K

3392 9700

3332 3501

Tlf. fsk@fsk.dk

Fax www.fsk.dk

E-post

Netsted

Grundnotat

Kommissionens meddelelse: "Realiseringen af det europæiske forskningsrum: Retningslinjer for EU's indsats inden for forskning (2002-2006)" KOM(2000) 612 endelig udgave

Indledningsvis gøres opmærksom på, at Folketingets Europaudvalg modtog et aktuelt notat af 2. november 2000 om meddelelsen forud for Rådsmøde (forskning) den 16. november 2000 (FSKF0032). På dette tidspunkt havde

Forskningsministeriet ikke modtaget alle høringsvar. De yderligere høringsvar, som indkom efter den 20. november, er nu indarbejdet i grundnotatet, se under punkt IV.

Resumé: Kommissionens meddelelse er en opfølgning af Kommissionens meddelelse fra januar 2000 og skal betragtes som et supplement til drøftelsen om, hvorledes det fremtidige europæiske forsknings samarbejde skal udformes dels gennem det kommende rammeprogram dels ved et supplerende og øget europæisk samarbejde..

I. Baggrund

Med Kommissionens meddelelse af 18. januar 2000 blev projektet "et europæisk forskningsrum" introduceret (KOM(2000) 6). En væsentlig baggrund var, at forskningen i stigende grad gør sig gældende som et centralt led i økonomien og det vidensamfund, der udvikler sig verden over. Hvis Europa skal være med i forreste række, er det derfor afgørende, at både den offentlige og den private forskning i EU bliver styrket. En fælles indsats fra EU, medlemsstaterne og aktørerne på forskningsområdet samt koordinering af aktiviteterne er nødvendig. Ideen om *et europæiske forskningsrum* er blevet positivt modtaget af Europa-Parlamentet, i medlemslandene, herunder hos politiske beslutningstagere, i forskerkredse og i erhvervslivet.

På Det Europæiske Råds (D.E.R.) møde i Lissabon den 23.-24. marts 2000 støttede stats- og regeringscheferne fuldt ud dette projekt som et centralt led i opbygningen af et vidensamfund i Europa. Som opfølgning på D.E.R. {{PU2}}s konklusioner opfordrede Rådet (forskningsministre) i en resolution af 15. juni 2000 medlemsstaterne og Kommissionen til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at konkretisere *det europæiske forskningsrum*.

For at komme videre i processen har Kommissionen den 4. oktober 2000 udsendt en meddelelse om det europæiske forsknings samarbejde under titlen: "Realiseringen af det europæiske forskningsrum: Retningslinjer for EU's indsats inden for forskning (2002-2006)". Kommissionen opfordrer til, at også denne meddelelse bliver genstand for en dybtgående debat.

II. Forslagets indhold

"Realiseringen af det europæiske forskningsrum: Retningslinjer for EU {{PU2}}s indsats inden for forskning (2002-2006)", herefter omtalt som *Retningslinjer* eller *Meddelelsen*, handler først og fremmest om EU {{PU2}}s økonomiske støtte til forskningen og spørgsmålet om, hvilken form den bør antage i fremtiden.

Revurdering

EU {{PU2}}s rammeprogrammer har hidtil givet gode resultater og dermed bidraget væsentligt til at styrke den europæiske forskningskapacitet. I lyset af ændrede vilkår i en global sammenhæng er der imidlertid behov for at tage formen og indholdet af EU {{PU2}}s aktiviteter på forskningsområdet op til fornyet overvejelse.

Hovedlinjer og mål

Det er nødvendigt at realisere *det europæiske forskningsrum*, hvis EU fuldt ud skal nå de mål for forskning og teknologisk udvikling, der er fastsat i traktaten.

Der nævnes herefter en række områder, der særligt skal fokuseres på:

1. Forskningsaktiviteter, netværks samarbejde og koordinering af nationale programmer.
- Forskning og innovation, herunder små og mellem store virksomheder.
 - Forskningsinfrastruktur.
 - Menneskelige ressourcer, træning og mobilitet.
 - Videnskab, samfund og borgere

Når der iværksættes foranstaltninger inden for de nævnte områder, må der tages hensyn til tre særskilte dimensioner:

- Den overordnede sammenhæng i det videnskabelige og teknologiske samarbejde i Europa (koordinering)
- Den regionale dimension (hensyn til særlige territoriale, geografiske eller økonomiske forhold)
- Den internationale dimension.

Udvælgelseskriterier og prioriterede områder

Den europæiske forskningsindsats må i højere grad koncentreres om et begrænset antal prioriterede emner, som skal udvælges på politisk plan på grundlag af objektive evalueringskriterier, herunder hensynet til "europæisk merværdi".

Der anføres herefter eksempler på prioriterede områder, som ud fra disse kriterier kunne komme på tale: post-genom forskning, nanoteknologi, forskning, der er nødvendig for informationsfundet, forskning til støtte for de EU-politikker, der er nødvendige for at gennemføre en model for bæredygtig udvikling.

Analyse af tidligere og igangværende aktioner

Femårsevalueringen af rammeprogrammet indeholder følgende anbefalinger:

Hvad angår tidligere aktioner bemærker panelet, at

- det har været udbytterigt at koncentrere rammeprogrammet om samarbejdsprojekter.
- der er tilbagevendende administrative problemer, der stadig viser sig i dag til trods for de forsøg, der er gjort på at løse dem, og det er nødvendigt at "*tage rammeprogrammets administrative rammer og procedurer op til fornyet overvejelse*".

Med hensyn til fremtiden anbefaler eksperterne, at

- man fortsat koncentrerer EU's forskningsaktioner om økonomisk og socialt relevante mål, og fortsat anvender begrebet "nøgleaktioner" som middel til at målrette programmet
- forskningsaktiviteter, der er nødvendige for at nå målsætningerne for EU's politikker, styrkes
- man bliver ved med at lægge vægt på og styrke forskning af høj kvalitet, bl.a. ved at tilbyde de bedste europæiske forskere vilkår for at gennemføre særlig avanceret forskning, der er mere risikobetonet, men potentielt giver større udbytte.
- rammeprogrammet gøres mere fleksibelt, ved at de forskellige instrumenter og muligheder, som traktaten indeholder, udnyttes bedre.

Kommissionens vurdering

I overensstemmelse med afgørelsen om femte rammeprogram har Kommissionen også foretaget en midtvejsevaluering af gennemførelsen. Kommissionens generelle vurdering er følgende:

- EU's indsats på forskningsområdet nærmer sig grænsen for, hvad der kan opnås under den nuværende form.
- Der bør udtænkes nye indsatsformer og nye mekanismer med det formål at opnå større fleksibilitet og en hurtigere gennemførelse.
- For at rammeprogrammet kan bidrage til realiseringen af *det europæiske forskningsrum*, må der knyttes en tættere forbindelse til aktiviteterne på nationalt plan.
- Af hensyn til effektiviteten skal EU's forskningsindsats koncentreres om en begrænset række prioriterede områder og mål.
- Når disse prioriterede områder og mål fastlægges, skal der tages fuldt hensyn til de store videnskabelige, erhvervsmæssige, økonomiske og sociale ændringer, der er sket, siden det femte rammeprogram blev udarbejdet.
- Der er behov for nye midler i gennemførelsen i betragtning af det omfang, aktionerne har nået.

Disse principper bør danne grundlag for udformningen og gennemførelsen af det næste rammeprogram.

Instrumenter og indsatsformer

Tiden er kommet til at overveje nye veje. Under overskrifterne 1. Forskningsaktiviteter, 2. Forskning og innovation, 3. Forskningsinfrastruktur, 4. Menneskelige ressourcer, 5. Videnskab, samfund og borgere, redegørelse for en række instrumenter:

- Netsamarbejde mellem nationale programmer, herunder gensidig åbning af nationale programmer
- Ekspertisenetværk, som først og fremmest skal være en ramme for grundforskningsaktiviteter eller generisk forskning, eventuelt risikobetonet forskning, der ikke udføres med forudbestemte resultater for øje.
- Store målrettede forskningsprojekter (konsortier med betydelig grad af selvstændighed)

- Nye mekanismer for samfinansiering (EU {{PU2}}s forskningsprogrammer, strukturfondene, Den Europæiske Investeringsbank, nationale midler, brugervirksomheder samt private fonde)
- Mere langsigtet forskning (mere end fire år)
- Mere vægt på mobilitet, herunder flere midler til stipendier
- Variabel geometri
- Nye implementeringsmetoder (licitation/tilbud kombineret med traditionel indkaldelse af ansøgninger).

Gennemførelsesmidler

Gennemførelsen af EU {{PU2}}s forskningsprogrammer skal sikre kvaliteten af den forskning, der udføres med støtte fra EU. Det sker først og fremmest ved, at projekter udvælges på basis af offentlige indkaldelser af forslag, og princippet om, at evalueringen af forslagene sker ved peer review.

Den eksisterende forvaltningsmåde må imidlertid tilpasses og suppleres i forhold til de nye indsatsformer, som er nævnt i det foregående, herunder overvejelser om at lægge visse dele af administrationen uden for Kommissionen.

Hvad angår aktiviteterne under Det Fælles Forskningscenter, vil de i overensstemmelse med retningslinjerne for centrets nye mission og konklusionerne i evalueringsrapporten herom blive koncentreret om at yde teknisk og videnskabelig støtte til gennemførelsen af EU {{PU2}}s politikker og beslutningsprocessen på europæisk plan.

De næste skridt

I nær fremtid vil Kommissionen fremlægge dokumenter med forslag eller analyser om følgende emner:

Mere eller mindre parallelt med nærværende dokument:

- En europæisk strategi for rummet
- Benchmark-undersøgelser: metode og indikatorer
- Videnskab, samfund og borgere.

Inden udgangen af 2000:

- Forskningsinfrastruktur
- Kortlægning af ekspertise.

I første halvdel af 2001:

- Menneskelige ressourcer og mobilitet
- Den regionale dimension
- Åbenhed over for resten af verden.

Før EU's forskningspolitik tilpasses efter de skitserede retningslinjer, må omlægningen vurderes indgående, og nærværende meddelelse er på én gang det første resultat og et led i en sådan vurdering. Desuden har meddelelsen fremfor alt til formål at rejse en dybtgående debat.

III. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

IV. Høring i Danmark

Meddelelsen har været sendt i skriftlig høring hos organisationer, forskningsinstitutioner mv. Forskningsministeriet bad om en foreløbig reaktion den 23. oktober med henblik på drøftelse på mødet den 30. oktober i EF-specialudvalget for forskning. De hørte organer, incl. Specialudvalget, fik en frist til mere uddybende kommentarer den 20. november 2000. Nedenfor følger resumé af samtlige, modt agne høringssvar.

Akademiet for de Tekniske Videnskaber (ATV) ser gerne, at det europæiske forskningssamarbejde koordineres i højere grad end hidtil. ATV ser positivt på ekspertisenetværk, men en markant satsning herpå må imidlertid ikke ske på bekostning af projekt- og programforskningen i EU. Denne har haft stor betydning for virksomhederne og bidraget betydeligt til at øge forskningen i erhvervslivet og forskningssamarbejdet på tværs af landegrænser.

Der er behov for at udvide Kommissionens rolle inden for støtte til drift, konstruktion af forskningsfaciliteter og sikring af forskernes adgang til forskningsfaciliteter på tværs af landegrænser. Indsatsen bør koncentreres om infrastrukturelementer, som klart overstiger de nationale løfteevner, idet man skal koncentrere kræfterne om en klar europæisk dimension og merværdi.

ATV foreslår, at der etableres en Europæisk Grundforskningsfond (med inspiration fra USA's National Science Foundation).

ATV anbefaler, at uddannelsesaspektet får en central rolle i alle EU's forskningsaktiviteter.

ATV finder videre, at de i meddelelsen nævnte faglige prioriteringer er relevante, men at der er behov for en meget grundigere gennemgang af relevante temaer f.eks. med udgangspunkt i det igangværende rammeprogram's faglige prioritering. Eksempler på fagområder, der også med fordel kunne fokuseres på, er energiteknologier, vand, materialeteknologier, der ikke benytter nanoteknologi, og bioteknologi uden for sundhedssektoren.

Endelig fremhæver ATV, at innovation i høj grad også er relevant for veletablerede virksomheder. Spin-offs af virksomheder bør derfor medtages på linje med "start-ups", SMV-ere mv. i EU's indsats på dette felt.

Akademikernes Centralorganisation (AC) er enig i den danske holdning vedr. ekspertisenetværk som beskrevet i kommenteret dagsorden af 3. november 2000. AC er også enige i formuleringerne om menneskelige ressourcer, træning og kvalitet, et område, som AC prioriterer højt. AC ser gerne, at vi fra dansk side fremhæver, at forskningssamarbejdet omfatter de faglige discipliner bredt og således ikke kun dækker de tekniske og naturvidenskabelige fagområder, men også humanistiske og samfundsvidenskabelige områder.

Arbejds miljøinstituttet (AMI) finder det positivt, at forskningsmidlerne under rammeprogrammerne søges samlet i større, længerevarende og mere fokuserede forskningsprojekter, -centre og netværk. Ved udpegningen af f.eks. "centres of excellence" bør temaerne repræsentere også den nordiske velfærdsstatsmodel ved at sikre, at også "bløde emner" medtages. Konkret foreslår AMI et Centre of Excellence inden for bæredygtig IT-udvikling, idet der anlægges en helhedsbetragtning med fokus på samfundsøkonomiske gevinster og muligheder af e-Europe samt på risikoen for f.eks. computerinvalidering og udbændthed. Forskning viser, at anvendelsen af computer fra en tidlig alder kan give fysiologiske skader, der medfører, at computerarbejde i voksentilværelsen bliver umulig, ligesom arbejdsbetinget fravær, stress, udbændthed og udstødning fra arbejdsmarkedet er et voksende problem, der om en årrække ventes at dræne de europæiske lande for betydelige ressourcer.

I relation til det sjette rammeprogram foreslår AMI, at arbejdsmiljø udskilles i en selvstændig nøgleaktion uafhængig af f.eks. sundhed og ydre miljø. En sådan nøgleaktion bør vægte de voksende problemer inden for psykosocialt arbejdsmiljø, herunder særligt stress, udbændthed og udstødning samt ergonomi/arbejdsfysiologi. Forbedring af arbejdsmiljøet indeholder et stort potentiale for forøgelse af arbejdskraftudbudet ved at fastholde beskæftigede og ved at øge rummeligheden på arbejdsmarkedet.

Danmarks Grundforskningsfond tilslutter sig de brede overordnede ideer i meddelelsen, men finder, at Danmark som lille land skal være på vagt over for den tendens til central styring, som man finder, at meddelelsen er udtryk for. Mangfoldighed og kreativitet af europæisk forskning på højt kvalitativt niveau bør stimuleres gennem en "bottom-up" proces i alle medlemslandene, samtidig med at der satses strategisk inden for meget store områder. Der bør bevilges lige store midler til bottom-up henholdsvis strategisk satsning.

Der skal ske en koordinering af de nationale satsområder og det skal sikres, at den europæiske forskningselite udbygges over en bred front, og ikke kun inden for snævre satsområder, som kun enkelte af de store medlemslande i realiteten kan lægge kræfter bag.

Dansk Handel & Service finder det væsentligt, at det sjette rammeprogram understøtter udviklingen af en europæisk videnøkonomi gennem fokus på bl.a. følgende områder:

- Anvendelsen og kommercialisering af FoU-viden.
- Formidling af viden til erhvervslivet.
- Videnservice som selvstændigt forskningsområde, herunder vidensservice' rolle som katalysator af innovationsprocesser i andre virksomheder.
- Etablering af Centres of Excellence inden for vidensservice.

- De nationale forskningsprogrammer bør fortsat udelukkende være et nationalt instrument til fremme af strategiske udviklingsområder. Der skal således fortsat skelnes mellem europæiske og nationale forskningsprogrammer.

Dansk Industri og branchefællesskaberne Fødevarerindustrien og ITEK kan tilslutte sig de overordnede principper i meddelelsen, men finder,

at den i for høj grad fokuserer på behovet for at opprioritere den offentlige forskning i Europa - tilsyneladende på bekostning af den forskning, der finder sted i samarbejde med private virksomheder.

Dansk Industri har i foråret 2000 drøftet erfaringerne fra EU's 5. rammeprogram med en række medlemsvirksomheder. Virksomhederne har tilkendegivet, at de har stort udbytte af at deltage i netværk med andre europæiske virksomheder og offentligt forskningsinstitutioner. Samtidig har de givet udtryk for, at forskningssamarbejdet i dag er præget af for mange små cigarkasser og bureaukratiske samarbejdsformer. De seneste opgørelser viser desuden, at danske virksomheders deltagelse er stigende i dele af det 5. rammeprogram, hvorimod de offentlige forskningsinstitutioners engagement er stigende.

Dansk Industri og branchefællesskaberne kan tilslutte sig målsætningen om at skabe slagkraftige europæiske forskningsmiljøer på spidsområder (Centres of Excellence og ekspertisenetværk). Men fra dansk side bør man være meget opmærksom på, at kun ganske få danske virksomheder vil have den nødvendige volumen og størrelse, der gør det muligt at matche store europæiske universiteter og virksomheder. Det anbefales, at succeskriterierne for centrene ikke alene blive publicering, men også parametre som f.eks. mobilitet, patentudtag og produktudvikling. Og endelig at det i praksis bliver muligt for mindre virksomheder at deltage i større centre og netværk.

Forskningsrådene finder det overordentlig positivt, at Kommissionen i sit udspil i vidt omfang har taget højde for en række af de indvendinger, bemærkninger og forslag, der er blevet fremsat ikke alene af de danske forskningsråd, men også af de fleste andre forskningsrådgivende organisationer i Europa. Rådene anbefaler derfor, at Kommissionen fastholder og udbygger den linje, der nu er lagt. Forskningsrådene

- *anbefaler*

, at Kommissionen fastholder og udbygger den linje, der nu lægges frem til debat

- *konstaterer med tilfredshed*

, at der er lagt op til en styrkelse af grundforskningen

- *lægger vægt på*

, at de påtænkte ændringer i det fremtidige forskningssamarbejde gennemføres i snævert samarbejde mellem Kommissionen og medlemslandene

- *efterlyser*

en mere detaljeret redegørelse for intentionen bag forslagene om et forstærket regionalt samarbejde og øget brug af variabel geometri

- *anbefaler*

, at det ved udvælgelsen af kriterier sikres, at hele videnskabsområder som fx humaniora og samfundsvidenskab ikke på forhånd udelukkes fra deltagelse

- *bemærker sig,*

at listen over forslag til nye emneområder ikke på nuværende tidspunkt er udtømmende

- *finder det afgørende,*

at en evt. koordinering af nationale programmer og EU's programmer sker i en "bottom-up" -proces, hvor et større eller mindre antal lande kan etablere partnerskaber om fælles programmer

- *støtter*

en forstærket indsats med henblik på dannelse af ekspertisenetværk

- *finder det vigtigt*

at styrke forskningssamarbejdet mellem konsortier af virksomheder, universiteter og andre forskningsinstitutioner

- *støtter*

bestræbelserne på at styrke omsætningen af avanceret forskning i innovation

- *er enige i*

, at der er behov for at omdefinere infrastrukturbegrebet, således at det også omfatter nye former for infrastruktur

- *deler*

Kommissionens opfattelse af, at de menneskelige ressourcer vil have en afgørende betydning i det fremtidige forskningssamarbejde

- *har med glæde bemærket sig*

, at der lægges op til en mere direkte inddragelse af de samfundsvidenskabelige og humanistiske videnskaber i det kommende rammeprogram

- *anbefaler*

, at der holdes fast i planerne om en mere fleksibel og enkel ansøgningsprocedure.

IT-højskolen finder det helt afgørende, at finansieringsmekanismerne og -principperne tilpasses de forskellige forskningstyper. Der nævnes en række eksempler herpå. IT-højskolen er enig i, at man skal forsøge andre muligheder end små, individuelle projekter, men højskolen mener ikke de formål, der er med forskningen og løsningerne på administrative problemer løses ved at forsøge at få alle forskere til at arbejde i store sammenhængende grupper. Faktisk udføres megen forskning bedst i små forskningsmiljøer, og sådanne små miljøer skal støttes og opmuntres.

IT-højskolen finder, at ekspertisenetværkene vil kunne udgøre en vigtig finansieringsmekanisme for grundforskning. I den forbindelse finder Højskolen det uforståeligt, at Kommissionen øjensynligt forestiller sig, at finansieringsandelen til store, målrettede projekter er 10 gange større end til ekspertisenetværkene. Især inden for informationsteknologi kommer de store gennembrud snarere i små end i store organisationer.

IT-højskolen ser gerne, at der sker en højere grad af koordinering mellem medlemslandenes forskningsprogrammer.

Københavns Universitet er enige i, at der kan være behov for at skabe en bedre koordination mellem forskningsindsatsen i de enkelte lande. Men en sådan koordination må ikke stå i vejen for nationale satsninger. Det må være et bærende element, at den frie forskning (bottom-up) og de nationale strategier modtager den største del af de totale forskningsressourcer, og at EU tager sig af de opgaver, der ikke mest effektivt kan løstes på nationalt niveau: europæisk merværdi.

Københavns Universitet er meget enig i, at de tre dimensioner: Det europæiske forsknings- og teknologiske samarbejde, den regionale dimension og den internationale dimension spiller en vigtig rolle. Som et eksempel nævnes, at stærke regionale centre - som fx Medicon Valley konceptet - kan forstærke en forskningsindsats i en europæisk sammenhæng.

I afsnittet "Menneskelige ressourcer" foreslås det at øge antallet af mobilitetsstipendier væsentligt. Det er vigtigt, at der er sammenhæng mellem den "europæiske dimension" i forskerkarrieren og muligheden for at kunne etablere sig og udnytte sine kvalifikationer lokalt.

KU støtter ny nøgleaktion om "New medicines faster", langsigtede strategiske investeringer inden for miljøforskningen.

KU anser det for vigtigt, at det kommende rammeprogram

- sikrer støtte til *grundforskning*,
- styrker mulighederne for dannelse af *forskningsnetværk*,
- sikrer, at *humanistiske forskningsområder kan indgå* som en del af rammeprogrammet, sådan som det mere specifikt er foreslået ovenfor.

KU finder, at der er behov for langsigtede strategiske investeringer i et europæisk forskningssamarbejde på flere områder:

- *Miljø*
 - Klimaforskning og biodiversitet.
- *Sundhed*
 - Ny medicin hurtigere.
 - Drosophila genom.
 - Neuroscience.
 - Bioinformatik.
 - Børns sundhed.
- *Humaniora og samfundsvidenskaber*

- Velfærd.
- Dannelse/skabelse af regional, national og europæisk identitet.
- Sprogets betydning og funktion for identitet og kultur.
- Opfattelser af "de fremmede" som et væsentligt tema i en tid med megen migration og politisk og økonomisk integration.
- Kulturmøder i bred forstand.

Endelig ønsker Københavns Universitet at understrege, at de administrative procedurer i det 6. rammeprogram må forenkles.

Rektorkollegiet finder det hensigtsmæssigt at satse på etablering af ekspertisenetværk med mulighed for bred international deltagelse af større eller mindre grupper.

Store fælles faciliteter bør begrænses til opgaver af en sådan tyngde, at der kræves en centraliseret fælles indsats. Universiteterne bør spille en afgørende rolle i definering og etablering af disse forskellige netværk.

Rektorkollegiet finder, at der i meddelelsen er en for ensidig fokusering af emner med henblik på øjeblikkelig industriel anvendelse, hvilket kan bringe store dele af den basale grundvidenskab i vanskeligheder.

Kollegiet mener, at det er af afgørende betydning, at forskning i økonomi, sprog og kultur i fremtiden får tillagt en langt mere fremtrædende rolle, og at det europæiske forskningsrum bør gøre plads til også samfundsvidenskabelig og humanistisk forskning. Kollegiet ser også gerne, at der kommer mere fokus på de etiske aspekter, der er knyttet til forskning.

Kollegiet ser med tilfredshed på Kommissionens ønske om at fremme samfundets forståelse for forskningens betydning samt at skabe interesse for en karriere inden for forskning.

Der er behov for, at Kommissionen formulerer sig klart om, hvilken indsats man vil gøre for at bringe unge forskere tilbage til Europa efter endt ph.d.-grad i lande uden for Europa. Kollegiet mener, at det haster med at få øget antallet af og etableret nye forskeruddannelser, som er attraktive for både unge europæiske forskere og forskere fra andre lande.

Kollegiet udtrykker en vis skepsis over for meddelelsens forslag om gensidig åbning af nationale programmer, idet man savner en præcis definition. Danmark må fastholde, at danske forskningsmidler skal støtte dansk forskning, og ønsker på ingen måde, at Kommissionen får indflydelse på de nationale prioriteringer inden for forskning.

I forbindelse med ønsket om internationalisering og skabelsen af et aktivt europæisk forskningsrum ser kollegiet med tilfredshed på, at meddelelsen flere gange fremhæver dannelsen af effektive elektroniske højhastighedsnet med henblik på at styrke brugen af informations- og kommunikationsteknologi. Danmark skal leve op til den målsætning.

Afslutningsvis udtrykker kollegiet sin sympati for de principielle tanker om skabelsen af et europæisk forskningsrum, hvor rammeprogrammerne kompletteres med en nærmere koordination af forskningsindsatsen mellem alle de europæiske lande.

Syddansk Universitet stiller sig positivt til, at investeringerne i forskning på europæisk plan øges. Man støtter en udvikling hen i mod, at forskningstemaerne i øget omfang behandles med udgangspunkt i bidrag fra samfundsvidenskabelig og humanistisk forskning.

Man støtter forslaget om, at forskning med relation til den nye økonomi og udviklingen af videnssamfundet. Det bør ske med en satsning inden for en bred vifte af videnskabs- og forskningsområder. Der skal specielt peges på uddannelses- og kulturforskning.

V. Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen vil ikke i sig selv have statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. I Kommissionens meddelelse er der ikke direkte forudsat ny lovgivning på Fællesskabsplan.

VI. Nærhed og proportionalitet

Kommissionen kommer i sit debatoplæg kun indirekte ind på spørgsmålet. Kommissionen anfører, at rammeprogrammerne for at kunne spille en mere strukturerende rolle og støtte realiseringen af det europæiske forskningsrum må knyttes tættere til de nationale tiltag og de mellemstatslige europæiske samarbejdsinitiativer. De økonomiske midler fra EU skal i højere grad kombineres med midler fra andre offentlige og private kilder.

VII. Forelæggelse i Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen blev forelagt Europaudvalget til orientering den 10. november forud for Rådsmøde (forskning) den 16. november 2000. Aktuelt notat af 2. november 2000 (FSKF0032) er tilgået udvalget.